

Tisková zpráva

Důvěra stranickým představitelům – listopad 2018

- ⊙ Výzkum probíhal ve dnech 3. – 15. 11. 2018 a 96 % rozhovorů proběhlo do pondělí 12. 11. 2018. Výsledky důvěry stranickým představitelům tedy nereflktují politické události nastalé po tomto datu.
- ⊙ Mezi představiteli parlamentních stran v listopadu 2018 občané nejčastěji vyjadřovali důvěru Andreji Babišovi (40 %), nejvyšší podíly nedůvěry se objevily v případě Tomia Okamury a Pavla Bělobrádka (shodně 60 %).
- ⊙ V porovnání s květnem 2018 vzrostly podíly nedůvěry u většiny zkoumaných politiků, nejvýrazněji v případě J. Zimoly (o 9 procentních bodů) a J. Pospíšila (o 8 procentních bodů).

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586

CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v listopadovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam obsahoval jména 18 čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR. Do výzkumu byli zařazeni politici s formálně nejvyššími stranickými funkcemi, tj. všichni předsedové stran a první místopředsedové.

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, u všech zkoumaných představitelů nedůvěra více či méně výrazně, avšak vždy statisticky významně převážila nad podílem vyjadřované důvěry. Mezi zkoumanými představiteli politických stran se relativně nejvyšší důvěře těší předseda hnutí ANO a současný premiér Andrej Babiš, jemuž důvěru v šetření vyjádřilo 40 % dotázaných při zřetelně nadpolovičním podílu nedůvěry (55 %). Na druhém místě se z hlediska výše podílu důvěry umístil předseda Pirátů Ivan Bartoš, jemuž důvěřuje třetina (33 %) občanů a téměř polovina (49 %) mu naopak spíše nedůvěřuje. Těsně za ním se z hlediska podílu důvěry umístil předseda hnutí SPD Tomio Okamura, kterému důvěřuje 31 % občanů, ovšem při podstatně vyšším podílu nedůvěřujících dosahujícím úroveň tří pětín (60 %). Na čtvrtém až devátém místě s odstupem figuruje šestice politiků s navzájem statisticky shodnými podíly důvěry ve výši necelé jedné čtvrtiny ve složení předseda ODS Petr Fiala (23 % důvěřuje, 51 % nedůvěřuje), první místopředseda hnutí ANO Jaroslav Faltýnek (23 % : 53 %), předseda KSČM Vojtěch Filip (23 % : 58 %), předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek (23 % : 60 %), předseda TOP 09 Jiří Pospíšil (22 % : 49 %) a předseda ČSSD a zároveň ministr vnitra Jan Hamáček (22 % : 51 %). S malým odstupem za touto skupinou a s podílem důvěry těsně pod hranicí jedné pětiny se zařadila trojice, v níž jsou první místopředseda KDU-ČSL Marian Jurečka (19 % : 47 %), v současnosti již bývalý statutární místopředseda ČSSD Jiří Zimola (18 % : 44 %) a předseda hnutí STAN Petr Gazdík (18 % : 50 %).

U zbylé šestice zkoumaných představitelů parlamentních stran se pak důvěra pohybovala již pouze okolo hranice jedné desetiny. Mezi nimi jsou první místopředseda hnutí SPD Radim Fiala (13 % důvěřuje : 44 % nedůvěřuje), první místopředseda hnutí STAN Vít Rakušan (12 % : 29 %), první místopředsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová (12 % : 34 %), první místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija (12 % : 40 %), první místopředsedkyně Pirátů Olga Richterová (9 % : 21 %) a první místopředseda KSČM Petr Šimůnek (8 % : 24 %). V této skupině se vyskytují vesměs představitelé politických stran, které veřejnost z velké části buď vůbec nezná, nebo je neumí posoudit, v případě dvou posledně jmenovaných podíly těch, kdo je neznají, tvoří zhruba třipětinovou většinu.

Pokud jde o to, kterým politikům lidé nejvíce nedůvěřují, v čele v tomto ohledu stojí s 60 % nedůvěřujících společně Tomio Okamura a Pavel Bělobrádek, za nimiž s nevelkými odstupy a podíly nedůvěry převyšujícími úroveň jedné poloviny následují Vojtěch Filip (58 %), Andrej Babiš (55 %), Jaroslav Faltýnek (53 %), Jan Hamáček a Petr Fiala (oba shodně 51 %). Rovná polovina (50 %) nedůvěřuje Petru Gazdíkovi, těsně pod 50 % se pohybují podíly nedůvěry u Ivana Bartoše a Jiřího Pospíšila (oba shodně 49 %). Za nimi pak s malým odstupem a s podílem nedůvěry

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

převyšujícím úroveň dvou pětín následují Marian Jurečka (47 %), Radim Fiala a Jiří Zimola (oba shodně 44 %). Rovně dvě pětiny nedůvěřují Alexandře Udženiji (40 %), asi třetina Markétě Pekarové Adamové (34 %), téměř tři desetiny Vítu Rakušanovi (29 %), necelá čtvrtina Petru Šimůnkovi (24 %) a o málo více než pětina Olze Richterové (21 %).

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nezná	Neví	Index 11/18 ** Důvěra/nedůvěra
Babiš	40	55	1	4	-15
Bartoš	33 (+5)	49 (+4)	11	7	-16
Okamura	31	60	2	7	-29
Fiala P.	23	51	16	10	-28
Faltýnek	23	53 (+7)	14	10	-30
Filip	23	58 (+5)	10	9	-35
Bělobrádek	23	60	10	7	-37
Pospíšil	22	49 (+8)	20	9	-27
Hamáček	22	51 (+7)	16	11	-29
Jurečka	19	47	22	12	-28
Zimola	18	44 (+9)	27	11	-26
Gazdík	18	50	21	11	-32
Fiala R.	13 (-4)	44	30	13	-31
Rakušan	12	29 (+6)	47	12	-17
Pekarová Adamová	12	34 (+6)	43	11	-22
Udženija	12	40 (+5)	40	8	-28
Richterová	9 (+4)	21 (+5)	60	10	-12
Šimůnek	8	24 (+6)	57	11	-16

*Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 11. 2018, 1104 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s posledním srovnatelným výzkumem z května 2018, případně ze září 2018 byly u naprosté většiny představitelů politických stran zaznamenávány přírůstky podílu nedůvěřujících, byť v některých případech pouze nevýznamné a v některých případech provázené mírným, až na dvě výjimky nevýznamným zvýšením podílu důvěřujících, což je poměrně typické pro nové či méně známé politické představitele, kteří postupně teprve pronikají do širšího povědomí veřejnosti, která si na ně pak utváří nějaký názor. Změny na straně podílu důvěřujících byly vesměs nevýznamné, jediným politikem, u něhož byl oproti září 2018 zaznamenán mírný pokles podílu důvěry (o 4 procentní body), byl první místopředseda SPD Radim Fiala, naopak přírůstky lehce převyšující hranici možné výběrové chyby se objevily u obou představitelů Pirátů, Ivana Bartoše (+5 procentních bodů) a Olgy Richterové (+4 procentní body), v obou případech provázené podobně velkým vzestupem podílu nedůvěry k nim.

Relativně největší nárůst podílu nedůvěry byl zaznamenán u J. Zimoly (+9 procentních bodů) a J. Pospíšila (+8 procentních bodů při statisticky nevýznamném zvýšení podílu důvěřujících o 3 procentní body). Dále se nedůvěra statisticky významně zvýšila v případě J. Hamáčka, J. Faltýnky (oba shodně +7 procentních bodů), V. Rakušana, M. Pekarové Adamové, P. Šimůnky (všichni tři shodně +6 procentních bodů), u Rakušana a Šimůnky ale zároveň o 3 procentní body narostl i podíl důvěřujících), V. Filipa, A. Udženiji, O. Richterové (všichni tři shodně o 5 procentních bodů, kromě již zmíněné O. Richterové také u A. Udženije souběžně stoupl podíl důvěřujících, byť pouze nevýznamně o 3 procentní body) a I. Bartoše (+4 procentní body).

Tabulka 2a: Důvěra stranickým představitelům (v %)

	2015					2016					2017				2018				
	01	04	05	09	10	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	
Babiš	59	54	55	53	50	51	47	42	46	49	46	43	37	37	42	35	40	40	
Bartoš	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	30	x	28	x	33	
Okamura	34	24	24	30	28	29	33	31	29	x	35	x	39	33	x	28	x	31	
P. Fiala	12	14	13	15	14	14	13	16	14	x	18	x	16	22	x	20	x	23	
Faltýnek	x	15	x	18	x	x	17	x	17	16	21	17	22	23	25	25	25	23	
Filip	22	18	21	22	21	21	22	22	22	x	20	x	22	24	x	26	x	23	
Bělobrádek	34	31	35	31	31	29	27	23	27	29	29	29	23	23	x	22	x	23	
Pospíšil	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20	x	19	x	22	
Hamáček	17	16	18	19	18	18	18	17	21	16	18	18	19	x	x	24	25	22	
Jurečka	22	20	27	24	24	24	23	24	24	22	26	24	24	22	x	19	x	19	
Zimola	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	18	
Gazdík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	17	x	18	x	18	
R. Fiala	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9	17	13	17	13	
Rakušan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	9	x	12	
Pekarová Adamová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	8	x	12	x	12	
Udženija	x	x	x	x	x	x	4	x	3	x	5	x	4	8	x	9	x	12	
Richterová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5	x	9		
Šimůnek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	5	x	8	

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování, tj. v listopadu 2018. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra stranickým představitelům (v %)

	2015					2016					2017				2018				
	01	04	05	09	10	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	
Okamura	56	64	66	57	60	59	53	56	59	x	53	x	49	58	x	62	x	60	
Bělobrádek	41	42	42	43	46	47	47	52	49	46	47	49	54	55	x	59	x	60	
Filip	56	59	57	52	52	56	48	51	49	x	52	x	48	52	x	53	x	58	
Babiš	33	39	40	40	45	42	46	51	46	43	48	49	56	56	50	58	53	55	
Faltýnek	x	29	x	29	x	x	28	x	31	26	33	35	44	49	44	49	46	53	
Hamáček	18	23	22	23	27	24	26	28	22	25	30	31	32	x	x	47	44	51	
P. Fiala	40	39	46	44	46	51	47	48	49	x	44	x	49	48	x	48	x	51	
Gazdík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	39	44	x	47	x	50	
Bartoš	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	42	x	45	x	49	
Pospíšil	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	37	x	41	x	49	
Jurečka	27	27	30	27	31	30	29	31	31	33	35	34	37	38	x	44	x	47	
R. Fiala	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	35	36	37	44	44	
Zimola	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	35	x	44	
Udženija	x	x	x	x	x	x	17	x	19	x	20	x	29	29	x	35	x	40	
Pekarová Adamová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	24	x	28	x	34	
Rakušan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	19	x	23	x	29	
Šimůnek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	x	18	x	24	
Richterová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	x	21		

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování, tj. v listopadu 2018. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. - 15. 11. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1104</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>239</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.2s</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pi181204</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. prosince 2018</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |